

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן

פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין סלקום ישראל בע"מ לאמצ שיווק מוצרי חשמל בע"מ

1. פתח דבר

ביום 1 בספטמבר 2005 הונחה על שולחני בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), להסכם בין סלקום ישראל בע"מ (להלן: "סלקום") לבין אמצ שיווק מוצרי חשמל בע"מ (להלן: "אמצ") בדבר שיתוף פעולה בין הצדדים למכירת מוצרי תקשורת סלולרית בחנויות שקם אלקטריק, סנסור וביג סנסור המופעלות על ידי אמצ ברחבי הארץ (להלן: "ההסכם").

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר, כי הן אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, בכפוף לתנאים המנויים בסיפא להחלטתי.

2. הצדדים, ההסכם והכבילות

2.1 הצדדים

סלקום היא בעלת רשיון כללי מאת משרד התקשורת להפעלת שירותי תקשורת סלולרית בישראל (להלן: "שירותי רט"). סלקום הינה אחת משלוש החברות הגדולות המספקות שירותי תקשורת סלולרית בישראל.

אמצ עוסקת בשיווק ומכירה של מוצרי חשמל, תקשורת, מחשבים, מולטימדיה ואלקטרוניקה מתוצרת יצרנים שונים ומשווקת את מוצריה באמצעות רשת עצמאית המונה 60 חנויות בפריסה ארצית המכונות, שקם אלקטריק, סנסור או ביג סנסור.

2.2 ההסכם

על פי ההסכם, אמצ תקים על חשבונה בתוך החנויות שלה נקודות לשיווק וממכר מוצרים וחבילות תקשורת של סלקום, בהתאם לתפיסת המסחר החזותי של סלקום (להלן: "חנויות סלקום"). הסכם זה יבוצע תחילה במתכונת מצומצמת ובהמשך, בכפוף להצלחתו, בכוונת הצדדים להרחיב את הפריסה של חנויות סלקום עד למקסימום של 40 חנויות של רשת אמצ.

2.3 הכבילות

ההסכם כולל שתי כבילות בלעדיות:

ההגבלה על אמצ: ההסכם קובע, כי בחנויות אמצ הכלולות בהסכם, לא תוכל אמצ למכור שירותי רט"ן, מוצרים וחבילות תקשורת של מפעיל סלולרי אחר, מלבד סלקום.

ההגבלה על סלקום: על-פי ההסכם מתחייבת סלקום שלא לשווק את הטובין באמצעות רשת חשמל גדולה אחרת בפריסה כלל ארצית להוציא הרשת של אמצ ורשת א.ל.מ אשר חברת סלקום מבקשת לשמור לעצמה את הזכות להתקשר עימה בהסכם דומה בעתיד.

3. השפעת ההסכם על התחרות

3.1 כבילות הבלעדיות – אינן פוגעות בתחרות

ההסדר בין סלקום ואמצ הוא הסדר כובל אנכי, בין נותן שירות וערוץ הפצה. במקרים מסוימים עשויים דיני ההגבלים העסקיים לראות בהסדרי בלעדיות נוהג שסך יתרונותיו עולה על סך חסרונותיו.¹ עם זאת, גם הסדרי בלעדיות אנכיים עשויים לטמון בחובם סכנות לתחרות על ידי הקמת חסמי כניסה בפני מתחרים וספקים חדשים לענף.² חששות אלו אינם מתעוררים בענייננו.

3.1.1 ההגבלה על אמצ

בהתאם לתניית הבלעדיות הראשונה, אמצ מתחייבת שלא לשווק שירותי רט"ן, מוצרים וחבילות תקשורת של מפעילים סלולרים אחרים מלבד סלקום.

החשש העיקרי העולה מכבילה זו הוא חשש מפני חסימה של ערוצי שיווק בפני יתר המפעילים הסולאריים, באופן העלול לפגוע בתחרות ביניהם. מצאתי כי בנסיבות העניין אין ממש בחשש האמור.

כפי שציינתי בהחלטות קודמות, החברות הסולאריים מתחרות ביניהן הן על מחירי המכשירים הסולאריים והן על ערוצי הפצה. מצאתי כי אין בהסכם שלפני כדי לפגוע בתחרות זו, ויפים לעניין זה נימוקיי בפטורים קודמים אשר בהסכמים שנדונו בהם נכללו תניות בלעדיות דומות.³

ככלל, קיימים ערוצי הפצה רבים ומגוונים לתקשורת סולארית, שמרביתם אינם קשורים בהסכמי בלעדיות עם מי מהמפעילים הסולאריים. במסגרת ערוצי הפצה אלו לא נמצא יתרון לשיווק מוצרי הרט"ן דווקא באמצעות רשתות שיווק. יתרה מכך, אף אם נניח כי קיים יתרון מסוים לערוץ שיווק זה, גם אז לא נמצא חשש לפגיעה משמעותית בתחרות: היתרון העיקרי שקם למפעיל סולארי משיווק באמצעות רשתות שיווק נובע לאו דווקא מזהותה של הרשת הספציפית עמה התקשר, כי אם מן החשיפה הנרחבת

¹ החלטת הממונה על ההגבלים העסקיים בעניין: הסדר כובל בהסכמי בלעדיות בין חברות הדלק לבין מפעילי תחנות תדלוק, 1995 הגבלים עסקיים 3003595, בעמוד 42 להחלטה.

² ה"ע 469/98 דלק חברת הדלק הישראלית בע"מ נ' תחנת דלק באר יעקב ואח', 2001 הגבלים עסקיים 3010588, בפסקה 63 לפסק הדין.

³ פטור מאישור הסדר כובל בין פלאפון תקשורת בע"מ – אופיס דיפו (ישראל) בע"מ, 2002, הגבלים עסקיים 3013259; ראו גם פטור מאישור הסדר כובל בין סלקום ישראל בע"מ לבין שופרסל בע"מ, 2002, הגבלים עסקיים 3013256.

לה זוכים מוצריו במקומות מסוג זה. על כן, אין להפצה באמצעות רשת אמצ יתרון על פני הפצה באמצעות רשתות אחרות המתאפיינות בתנועה גדולה של קונים.

מסקנתי היא, אם כן, כי תניית הבלעדיות אינה מקימה חשש ממשי מפני חסימת ערוצי שיווק בפני יתר מפעילי הרט"ן, ובכללם אמצעי שיווק בפריסה ארצית. על כן אין הכבילה האמורה מעלה חשש ממשי לפגיעה משמעותית בתחרות.

3.1.2 ההגבלה על סלקום

כאמור לעיל, תניית הבלעדיות השניה מגבילה את סלקום באופן שבתקופת ההסכם היא לא תהא רשאית לשווק את הטובין באמצעות רשת חשמל גדולה אחרת בפריסה כלל ארצית להוציא הרשת של אמצ ורשת א.ל.מ.

החשש העולה מהכבילה האמורה הוא מפני חסימת האפשרות לשווק מוצרי סלקום בפני משווקים פוטנציאליים אחרים בעלי רשתות חשמל גדולות בפריסה כלל ארצית זולת אמצ.

לאחר בחינת הדברים באתי למסקנה כי אין בכבילה כדי להקים חשש לפגיעה משמעותית בתחרות. אין זה ברור כלל כי שיווק מוצרי רט"ן הינו הכרחי לשם הצלחתה של רשת חשמל גדולה. אף אם כך הדבר, בפני יתר המשווקים בעלי רשתות חשמל גדולות בפריסה כלל ארצית זולת אמצ פתוחה הדרך לשווק את מוצרי יתר המפעילים הסלולאריים, לרבות שני מתחריה הגדולים של סלקום – פרטנר תקשורת בע"מ ופלאפון תקשורת בע"מ. לשני האחרונים נתח שוק הגבוה מ-60% מכלל שוק הרט"ן. מצאתי אפוא כי הגבלה מסוימת של התחרות בין משווקיה השונים של סלקום אינה עלולה לפגוע משמעותית בתחרות בשוק הרט"ן.

למעלה מן הצורך אציין כי לצדדים ניתנה האפשרות להשתחרר מן ההסכם, מכל סיבה שהיא, בהודעה של 120 יום מראש, דבר המצביע גם הוא על העדר חשש לפגיעה בתחרות.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

תוקפו של פטור זה תשע שנים מהיום או במועד פקיעת ההסכם, לפי המוקדם מביניהם.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

דרור שטרומ

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ח אלול תשס"ה
2 אוקטובר 2005